

АХМЕТ БАЙТҰРСЫНҰЛЫ АТЫНДАҒЫ ҚОСТАНАЙ ӨңІРЛІК УНИВЕРСИТЕТІ
КОСТАНАЙСКИЙ РЕГИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ АХМЕТ БАЙТҰРСЫНҰЛЫ
AKHMET BAITURSYNULY KOSTANAY REGIONAL UNIVERSITY

ЭЛЕКТИВТІ ПӘНДЕР КАТАЛОГЫ
КАТАЛОГ ЭЛЕКТИВНЫХ ДИСЦИПЛИН
CATALOG OF ELECTIVE COURSES

**8D09102-Ветеринарлық санитария /Ветеринарная
санитария
/ Veterinary Sanitary**

**2024 жылдардың жинағы үшін /для набора 2024 г.г./ for the
admission 2024**

ҚОСТАНАЙ, 2024

Құрастырушылар / Составители / Compilers:

Тыштыкбаева С.Б. – ветеринариялық санитария кафедрасының аға оқытушысы, ветеринария ғылымдарының магистрі;

Тыштыкбаева С.Б. – старший преподаватель кафедры ветеринарной санитарии, м.вет.н.

Tyshtykbaeva S.B. - Senior Lecturer of the Department of Veterinary Sanitary

Элективті пәндер каталогы.- Қостанай: А.Байтұрсынұлы атындағы ҚӨУ, 2024.- 13 б.

Каталог элективных дисциплин.- Костанай: КРУ имени А.Байтұрсынұлы, 2024.- 13 с.

Catalog of elective disciplines.- Kostanay: A. Baitursynuly KRU, 2024. – 13 p.

Элективті пәндер каталогы қысқаша сипаттамасы, оқыту мақсаты, оқу мазмұны және күтілетін оқу нәтижесі көрсетілген таңдау компонентіне кіретін пәндер тізімін қамтиды. 2024 жылдарда қабылданған кредиттік технология бойынша оқитын докторанттарға арналған.

Каталог элективных дисциплин содержит перечень дисциплин компонента по выбору и их краткое описание с указанием цели изучения, содержания и ожидаемых результатов обучения. Предназначен для докторантов, обучающихся по кредитной технологии, набора 2024 годов.

The catalog of elective disciplines contains a list of elective component disciplines and their brief description with the purpose of study, content and expected learning outcomes. It is intended for doctoral students studying on credit technology, the set of 2024.

А.Байтұрсынұлы атындағы ҚӨУ-дың оқу-әдістемелік кеңес отырысында бекітілді, 29.05.2024 ж. №3 хаттама

Утвержден на заседании учебно-методического совета КРУ имени А.Байтұрсынұлы, протокол от 29.05.2024 г. №3

Approved at the meeting of the educational and methodological council of A. Baitursynuly KRU, minutes dated 29.05.2024 №3

Мазмұны / Содержание / Contents

Кіріспе / Введение / Introduction	4
Семестр бойынша элективті пәндерді бөлу /Распределение элективных дисциплин по семестрам /Distribution of elective courses by semester	5
1 1 оқу жылының докторанттарына арналған элективтік пәндер / Элективные дисциплины для докторантов 1 года обучения/ Elective courses for first-year PhD students	6

Кіріспе

Кредиттік оқыту технологиясы кезінде элективті пәндер каталогы әзірленеді. Элективті пәндер каталогы оқытудың кредиттік жүйесі бойынша құрастырылады. Элективті пәндер каталогы жүйеленген таңдау бойынша пәндер тізімін және олардың қысқа сипаттамасын қарастырады.

Оқу жоспарының барлық пәндері екі циклге біріктірілген: базалық пәндер циклы (БП), кәсіптік пәндер циклі (КП).

Базалық пәндер циклы тиісті дайындық бағыты бойынша іргелі білімді қалыптастыруға бағытталған. Кәсіптік пәндер циклы кәсіптік қызметтің нақты саласына қатысты арнайы білім, білік, дағды мен құзыреттіліктердің тізбесін анықтайды.

ЖОО компонентінің пәндерін оқумен қатар докторант пәнді оқу үшін таңдау компонентін таңдау керек.

Элективті пәндерді таңдау бойынша кеңес эдвайзер береді. Онымен бірге докторант ЖОЖ (Жеке оқу жоспары) құрастыру үшін пәндерге жазба нысанын толтырады.

Введение

При кредитной технологии обучения разрабатывается каталог элективных дисциплин. Каталог элективных дисциплин представляет собой систематизированный перечень дисциплин компонента по выбору и содержит краткое их описание.

Все дисциплины учебного плана объединены в два цикла: цикл базовых дисциплин (БД), цикл профилирующих дисциплин (ПД).

Цикл базовых дисциплин направлен на формирование фундаментальных знаний по соответствующему направлению подготовки. Цикл профилирующих дисциплин определяет перечень специальных знаний, умений, навыков и компетенций применительно к конкретной сфере профессиональной деятельности.

Наряду с изучением дисциплин вузовского компонента докторант должен выбрать для изучения дисциплины компонента по выбору.

Консультации по выбору элективных дисциплин дает эдвайзер. Вместе с ним докторант заполняет форму записи на дисциплины для составления ИУП (индивидуального учебного плана).

Introduction

At the credit technology of education a catalog of elective disciplines is developed. The catalog of elective disciplines is a systematized list of disciplines of the elective component and contains a brief description of them.

All disciplines of the curriculum are combined into two cycles: a cycle of basic disciplines (BD) and a cycle of core disciplines (CD).

The cycle of basic disciplines is aimed at the formation of fundamental knowledge in the relevant direction of training. The cycle of majoring disciplines determines the list of special knowledge, abilities, skills and competencies in relation to a particular field of professional activity.

Along with the study of disciplines of the university component a doctoral student must choose to study the disciplines of the elective component.

Advice on the choice of elective disciplines is given by the advisor. Together with him, the doctoral student fills out an enrollment form for disciplines for drawing up FTI (individual training plan).

Семестр бойынша элективті пәндерді бөлу /

Распределение элективных дисциплин по семестрам / Distribution of elective courses by semester

Пәннің атауы / Наименование дисциплины /Course name	Кредиттер саны / Кол-во кредитов/ Number of credits	Академиялық кезең/ Акад период/ Academic period
Мал өнімдерінің ветеринариялық-санитариялық сараптаудың қазіргі заманның лабораториялық әдістері/ Современные лабораторные методы ветеринарно-санитарной экспертизы продукции животноводства/ Modern laboratory methods of veterinary and sanitary examination of animal products	5	1
Малшаруашылығы өнімдерінің санитариялық-экологиялық қауіпсіздігі/ Санитарно-экологическая безопасность животноводческой продукции/ Sanitary-ecological safety of animal products		
Өнімді малға арналған азықтардың және азық қосымшаларының сараптамасы/Экспертиза кормов и кормовых добавок для продуктивных животных/ Examination of feed and feed additives for productive animals	5	1
Ветеринариядағы ветеринариялық-санитариялық ережелер, нормативтер және стандарттар/Ветеринарно-санитарные правила, нормативы и стандарты в ветеринарии/Veterinary-sanitary rules, regulations and standards in veterinary medicine		

1 1 оқу жылына арналған элективтік пәндер / Элективные дисциплины для 1 года обучения/ Elective courses for year 1

<i>Мал өнімдерінің ветеринариялық-санитариялық сараптаудың қазіргі заманның лабораториялық әдістері/ Современные лабораторные методы ветеринарно-санитарной экспертизы продукции животноводства/ Modern laboratory methods of veterinary and sanitary examination of animal products</i>		
Оқу мақсаты / Учебная цель/ Purpose		
зертханалық ветеринариялық-санитариялық сараптаманың қазіргі заманғы аспектілерін зерттеу	изучить современные аспекты лабораторной ветеринарно-санитарной экспертизы	to study modern aspects of laboratory veterinary and sanitary expertise
Оқыту нәтижесі / Результаты обучения / Learning outcomes		
Курсты сәтті аяқтағаннан кейін білімалушылар заманауи зертханалық ветеринариялық-санитариялық сараптама әдістемесін қолдану; жаңа әдістер мен құралдарды пайдалана отырып, өнімдер мен шикізатқа ветеринариялық-санитариялық бағалау жүргізу; ветеринариялық-санитариялық сараптаманың заманауи зертханалық әдістерінің дағдыларына ие болу;	После успешного завершения курса обучающиеся будут применять методику современной лабораторной ветеринарно-санитарной экспертизы; проводить ветеринарно - санитарную оценку продуктов и сырья с использованием новых методов и средств; обладать навыками современных лабораторных методов ветеринарно-санитарной экспертизы;	After successful completion of the course, students will be apply the methodology of modern laboratory veterinary and sanitary examination; to carry out veterinary and sanitary assessment of products and raw materials using new methods and means; have the skills of modern laboratory methods of veterinary and sanitary examination;
Курстың қысқаша мазмұны / Краткое содержание курса/ Course summary		
жануарлардан алынатын өнімдер мен шикізаттың сапасын анықтау және сараптау бойынша ветеринарлық-санитарлық талаптар, сараптауға арналған қазіргі заманғы жабдықтар, экспресс-әдістер.	ветеринарно-санитарные требования по экспертизе и определению качества продукции и сырья животного происхождения, современное оборудование для экспертизы, экспресс-методы.	veterinary and sanitary requirements for the examination and determination of the quality of products and raw materials of animal origin, modern equipment for examination, express methods.

<i>Пәннің ерекшеліктері / Особенности дисциплины/ Course features</i>		
ҚБҒЗИ және "РВЗ" ШЖҚ РМК базасында практикалық сабақтар өткізуді көздейді	Предполагает проведение практических занятий на базе НИИПБ и РГП на ПХВ «РВЛ»	It is expected to conduct practical classes on the basis of the Research Institute of Applied Biotechnology and the Republican State Enterprise on the right of economic Management " Republican Veterinary Laboratory»
<i>Бағдарлама жетекшісі / Руководитель программы/ Programme manager</i>		
Елеусизова А.Т.	Елеусизова А.Т.	Eleusizova A. T.

<i>Малшаруашылығы өнімдерінің санитариялық-экологиялық қауіпсіздігі/ Санитарно-экологическая безопасность животноводческой продукции/ Sanitary-ecological safety of animal products</i>		
Оқу мақсаты / Учебная цель/ Purpose		
Докторанттардың тамақ өнімдерінің сапасы мен қауіпсіздігін қамтамасыз ету мәселелерін меңгеру.	Освоение докторантами вопросов обеспечения качества и безопасности пищевых продуктов.	Mastering the issues of ensuring the quality and safety of food products by doctoral students.
Оқыту нәтижесі / Результаты обучения / Learning outcomes		
<p>Курсты сәтті аяқтағаннан кейін білімалушылар</p> <p>-қоршаған ортаның физикалық, химиялық және биологиялық факторларының әсері туралы білімді пайдалану; антропоозноздық аурулардың алдын алу мәселелері; мал шаруашылығы, балық шаруашылығы және өсімдік шаруашылығы өнімдерін ветеринариялық-санитариялық сараптау мәселелері; ветеринариялық-санитариялық заңнаманы жетілдіру жолдары.</p> <p>- жануарлар мен өсімдіктерден алынатын өнімдерді өндіру, өңдеу, сақтау, тасымалдау және өткізу технологияларының сақталуын ұйымдастыру және бақылау; дәрілік заттардың, биологиялық препараттар мен жемшөп қоспаларының дайындалуы мен пайдаланылуын ұйымдастыру және бақылау; жемшөпті азықтандыруға дайындау мен дайындауды бақылау; ауа, топырақ, су, жемшөп, тамақ өнімдерінің сынамаларын алу қоршаған ортаның әртүрлі объектілеріне санитарлық-гигиеналық зерттеулер жүргізу;</p> <p>-ксенобиотиктер, жасанды және табиғи шыққан түрлі ластағыштар болған кезде мал</p>	<p>После успешного завершения курса обучающиеся будут</p> <p>- использовать знания о влиянии физических, химических и биологических факторов окружающей среды; проблемы профилактики антропоознозных болезней; проблемы ветеринарно-санитарной экспертизы продукции животноводства, рыбоводства и растениеводства; пути совершенствования ветеринарно-санитарного законодательства.</p> <p>- вести организацию и контроль за соблюдением технологии производства, переработки, хранения, транспортировки и реализации продуктов животного и растительного происхождения; организация и контроль за изготовлением и использованием лекарственных средств, биологических препаратов и кормовых добавок; контроль за заготовкой и подготовкой кормов к скармливанию; отбирать пробы воздуха, почвы, воды, кормов, пищевой продукции и проводить санитарно-гигиенические исследования</p>	<p>After successful completion of the course, students will be</p> <p>- to use knowledge about the influence of physical, chemical and biological environmental factors; problems of prevention of anthropozoon diseases; problems of veterinary and sanitary examination of livestock products, fish farming and crop production; ways to improve veterinary and sanitary legislation.</p> <p>- to organize and monitor compliance with the technology of production, processing, storage, transportation and sale of animal and vegetable products; organization and control over the manufacture and use of medicines, biological preparations and feed additives; control over the preparation and preparation of feed for feeding; to take samples of air, soil, water, feed, food products and conduct sanitary and hygienic studies of various environmental objects;</p> <p>- apply the skills of conducting veterinary and sanitary examination of livestock products, fish farming and crop production, veterinary and sanitary assessment of feed, water, products and raw materials in the presence of xenobiotics, various pollutants of artificial and natural origin.</p>

шаруашылығы, балық шаруашылығы және өсімдік шаруашылығы өнімдеріне ветеринариялық - санитариялық сараптама жүргізу, жемшөпті, суды, өнім мен шикізатты ветеринариялық-санитариялық бағалау дағдыларын қолдану.	различных объектов окружающей среды; - применять навыки проведения ветеринарно-санитарной экспертизы продукции животноводства, рыбоводства и растениеводства, ветеринарно- санитарной оценки кормов, воды, продукции и сырья при наличии ксенобиотиков, различных загрязнителей искусственного и естественного происхождения.	
<i>Курстың қысқаша мазмұны / Краткое содержание курса/ Course summary</i>		
Тамақ өнімдерінің ветеринариялық-санитариялық сараптамасы бойынша жұмыстарды практикалық ұйымдастыру және жүргізу әдістері; жануарлар мен адамның ағзасына зиян келтіруі мүмкін Тамақ өнімдеріндегі бөгде заттардың негізгі топтары; Тамақ өнімдеріндегі бөгде заттарды анықтау әдістері.	Методы практической организации и проведения работ по ветеринарно-санитарной экспертизе пищевых продуктов; Основные группы посторонних веществ, содержащихся в продуктах питания, способных причинить вред организму животных и человека; Методы определения основных посторонних веществ, содержащихся в пищевых продуктах.	Methods of practical organization and carrying out work on veterinary and sanitary examination of food products; The main groups of foreign substances contained in food products that can cause harm to the body of animals and humans; Methods for determining the main foreign substances contained in food products.
<i>Пәннің ерекшеліктері / Особенности дисциплины/ Course features</i>		
ҚБҒЗИ және "РВЗ" ШЖҚ РМК базасында практикалық сабақтар өткізуді көздейді	Предполагает проведение практических занятий на базе НИИПБ и РГП на ПХВ «РВЛ»	It is expected to conduct practical classes on the basis of the Research Institute of Applied Biotechnology and the Republican State Enterprise on the right of economic Management " Republican Veterinary Laboratory»
<i>Бағдарлама жетекшісі / Руководитель программы/ Programme manager</i>		
Чужебаева Г.Д.	Чужебаева Г.Д.	Chuzhebaeva G. D.

<i>Өнімді малға арналған азықтардың және азық қосымшаларының сараптамасы/Экспертиза кормов и кормовых добавок для продуктивных животных/ Examination of feed and feed additives for productive animals</i>		
<i>Оқу мақсаты / Учебная цель/ Purpose</i>		
азық және азық қоспаларын сараптау әдістерін үйрену.	изучить методы экспертизы кормов и кормовых добавок.	to study the methods of examination of feed and feed additives.
<i>Оқыту нәтижесі / Результаты обучения / Learning outcomes</i>		
Курсты сәтті аяқтағаннан кейін білімалушылар жемшөп пен жемшөп қоспаларын қолдану негіздерін, тағамдық және энергетикалық құндылығын, олардың өнімді жануарлардың ағзасына әсер ету ерекшеліктерін талдау; зертханалық сараптама үшін жемшөп үлгілерін іріктеу, жемшөп пен жемшөп қоспаларын бағалау әдістерін дұрыс таңдау; заманауи әдістерді қолдана отырып, жемшөп пен жемшөп қоспаларын санитарлық бағалау дағдыларын қолдану.	После успешного завершения курса обучающиеся будут анализировать основы применения, пищевой и энергетической ценности кормов и кормовых добавок, особенности их влияния на организм продуктивных животных; производить отбор образцов кормов для лабораторной экспертизы, правильно выбрать методы для оценки кормовых добавок; применять навыки санитарной оценки кормов и кормовых добавок с использованием современных методов.	After successful completion of the course, students will be analyze the basics of the application, nutritional and energy value of feed and feed additives, the features of their effect on the body of productive animals; to take samples of feed for laboratory examination, to choose the right methods for evaluating feed and feed additives; apply the skills of sanitary assessment of feed and feed additives using modern methods.
<i>Курстың қысқаша мазмұны / Краткое содержание курса/ Course summary</i>		
азықтық қоспалардың заманауи классификациясы; коректілікті бағалау әдістері; азықтың сапалық көрсеткіштері; азықтық қоспаларды бағалау әдістері және сапасының халықаралық стандарттары; өндіріс технологиясы, сақтау және азықтандыруға дайындау тәсілдері мен талаптары; уланудың алдын алу.	современная классификация кормов кормовых добавок; методы оценки питательности; качественные показатели кормов; методы оценки и международные стандарты качества кормовых добавок; технология производства, способы и требования к хранению и подготовке к скармливанию; профилактика отравлений.	modern classification of feed feed additives; methods of nutritional assessment; quality indicators of feed; methods of assessment and international quality standards of feed additives; production technology, methods and requirements for storage and preparation for feeding; prevention of poisoning.
<i>Пәннің ерекшеліктері / Особенности дисциплины/ Course features</i>		

ҚБҒЗИ және "РВЗ" ШЖҚ РМК базасында практикалық сабақтар өткізуді көздейді	Предполагает проведение практических занятий на базе НИИПБ и РГП на ПХВ «РВЛ»	It is expected to conduct practical classes on the basis of the Research Institute of Applied Biotechnology and the Republican State Enterprise on the right of economic Management " Republican Veterinary Laboratory»
<i>Бағдарлама жетекшісі / Руководитель программы/ Programme manager</i>		
Айсин М. Ж.	Айсин М. Ж.	Aisin M. Zh.

<i>Ветеринариядағы ветеринариялық-санитариялық ережелер, нормативтер және стандарттар/Ветеринарно-санитарные правила, нормативы и стандарты в ветеринарии/Veterinary-sanitary rules, regulations and standards in veterinary medicine</i>		
<i>Оқу мақсаты / Учебная цель/ Purpose</i>		
ветеринариядағы негізгі ветеринарлық-санитарлық ережелерді, нормативтер мен стандарттарды меңгеру	освоить основные ветеринарно-санитарные правила, нормативы и стандарты в ветеринарии	master the basic veterinary and sanitary rules, regulations and standards in veterinary medicine
<i>Оқыту нәтижесі / Результаты обучения / Learning outcomes</i>		
Курсты сәтті аяқтағаннан кейін білімалушылар ветеринарияда, мал шаруашылығы объектілерін жобалау, жануарларды ұстау бойынша ветеринариялық-санитариялық қағидаларды, нормативтер мен стандарттарды, жалпы профилактикалық іс-шаралардың ветеринариялық-санитариялық қағидаларын және т. б. қолдану.; ветеринарияда ветеринариялық-санитариялық ережелерді, нормативтер мен стандарттарды қолдану және пайдалану; мал шаруашылығы кәсіпорындарында ветеринариялық-санитариялық қадағалау дағдыларына ие болу.	После успешного завершения курса обучающиеся будут применять ветеринарно-санитарные правила, нормативы и стандарты в ветеринарии, по проектированию животноводческих объектов, содержания животных, ветеринарно-санитарные правила общих профилактических мероприятий и др.; применять и использовать ветеринарно-санитарные правила, нормативы и стандарты в ветеринарии; обладать навыками ветеринарно-санитарного надзора на животноводческих предприятиях.	After successful completion of the course, students will be apply veterinary and sanitary rules, regulations and standards in veterinary medicine, for the design of livestock facilities, animal husbandry, veterinary and sanitary rules of general preventive measures, etc.; apply and use veterinary and sanitary rules, regulations and standards in veterinary medicine; have the skills of veterinary and sanitary supervision at livestock enterprises.
<i>Курстың қысқаша мазмұны / Краткое содержание курса/ Course summary</i>		
ветеринариядағы стандарттар мен нормативтер, әр түрлі жануарларды ұстау, әр түрлі мал шаруашылығы объектілерін жобалау, дезинфекциялау, дезинсекциялау, дератизациялау ветеринарлық-санитарлық ережелері.	ветеринарно-санитарные правила нормативы и стандарты в ветеринарии, к содержанию различных животных, проектирования различных животноводческих объектов, ветеринарно-санитарные правила дезинфекции, дезинсекции, дератизации.	veterinary and sanitary rules regulations and standards in veterinary medicine, for the maintenance of various animals, the design of various livestock facilities, veterinary and sanitary rules for disinfection, disinsection, deratization.
<i>Пәннің ерекшеліктері / Особенности дисциплины/ Course features</i>		
ҚБҒЗИ және "РВЗ" ШЖҚ РМК базасында	Предполагает проведение практических	It is expected to conduct practical classes on the

практикалық сабақтар өткізуді көздейді	занятий на базе НИИПБ и РГП на ПХВ «РВЛ»	basis of the Research Institute of Applied Biotechnology and the Republican State Enterprise on the right of economic Management " Republican Veterinary Laboratory»
<i>Бағдарлама жетекшісі / Руководитель программы/ Programme manager</i>		
Кауменов Н.С.	Кауменов Н.С.	Kaumenov N.S.